

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Schlegel, Bernhard, *Dalby socken, Upplands fornminnesförenings tidskrift* häfte I s 130-158.

Stockholm 1871

Ugglas, Carl R af, "*Dalby-mästaren*" *Om några krucifix i uppländska kyrkor. Upplands fornminnesförenings tidskrift* häfte 26, s 20-45. Stockholm 1910

Norberg, Rune, *Dalby kyrka. Upplands kyrkor 76*, Uppsala 1956

Smedberg, Gunnar, *Dalby kyrka Upplands kyrkor 76A*, Strängnäs 1977

Uppland, landskapets kyrkor, Forskningsprojektet Sockenkyrkorna, Stockholm 2004

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-tal	Den första stenkyrkan byggs. Av denna finns delar av norra väggen kvar, gränslinjen är tydligt synlig.	Smedberg s 8-9.
1300-tal	Kyrkan byggs ut till en rektangulär salskyrka, troligen med innertak av trä. Långhusets södervägg samt sakristian härstammar från denna period.	Smedberg s10-
1659	Genomgripande omgestaltung bekostad av Hammarskogs ägare Knut Posse. Kyrkan byggs ut åt öster med kor och sakristia. Under koret ligger familjen Posses gravvalv. I öster tillkom en takryttare och i väster en förgylld flöjel. Interiört överkalkades målningarna. Predikstolen tillkom liksom bänkinredning.	Smedberg s 10 ff Norberg s 96 ff
1727	Takryttare och flöjel togs ned.	Norberg s 97.
1660-1664	Klockstapeln byggs, bekostad av Posse.	Smedberg s 6
1737	Klockstapeln hade brandskadats i ett åskväder 1721. 1737 reparerades den.	Smedberg s 6
1741	Två nya fönster togs upp på norra sidan.	Norberg s 97
1751	Orgeln reparerades.	Smedberg s 12
1768	Interiör omputsning	Smedberg s 20
1787	Orgeln reparerades av orgelbyggare Nils Söderström	Smedberg s 12
1811	Fönsteröppningar utvidgades	Smedberg s 12
1845	Genomgripande ombyggnad. Västra gavelns togs ned och nya murar murades upp. Vapenhuset byggdes på med ytterligare en våning för att skapa ett sammanträdesrum för kommunala sammanträden. Tegelvalven i långhuset revs och ersattes av ett flackt tunnvalv i trä. I kyrkogårdsmuren revs sticluckorna.	Smedberg s 10 ff Norberg s 96 ff
1846	Ny orgel byggdes av orgelbyggare Granlund	Smedberg s 12

1902	Ombyggnad enligt ritningar av hovintendenten G Lindgren. Vapenhuset revs och ersattes av ett förrum som tillsammans med ny förstorad orgelläktare byggdes i vapenhusets bakre del. Ett nytt tunnvalv av trä sattes upp invändigt. Predikstolen renoverades hårt och sattes upp längs södra väggen. Bänkkvarteren byggdes om till sitt nuvarande öppna utförande. Kyrkan fick interiör gestaltning med väggmålningar i nationalromantisk stil. Yttertak och takbärning lades om. Fasaderna fick en röd spritputs.	Smedberg s 10 ff Norberg s 96 ff
1910	Banddekorationer i putsen tillkommer kring långhusportalen.	UM
1930	Elvärme installerades.	Norberg s 98
1958	Exteriör restaurering. Grundförstärkning gjordes. Total omputsning utfördes med spritputs och fasadkulören ändrades från röd till grå. I samband med arbetena upptäcktes runstensfragment i södra långhusväggen. Under fragmentet framträdde också en igensatt rundbågig portal med tegelomfattad spetsbågig yttre nisch. Portalen och runstensfragmentet lämnades synliga. Yttertak och takryttare reparerades.	Smedberg s 12-20
1959	Större interiör renovering projekterad av arkitekt Jörgen Fåk, Stockholm.	
1989	Samtliga fönster utom det i västgaveln kompletterades med extra båge utvändigt. Befintliga bågar renoverades.	UM
1994	Spån på klockstapeln kompletterades	UM
1999	Fasadrestaurering. KC-färg från 1959 blåstrades bort. Puts kompletterades med hydrauliskt kalkbruk. Sockeln slätputsades. Avfärgning gjordes i en något varmare grå ton än tidigare. Kyrktuppen omförgylldes.	UM
2004	Minneslund inrättades söder om kyrkan	UM